

AB
153 377

1562

C. e. 40

Script. lat. recent. in Quarto

2. N. 25

II 2. e. 25

Hieronymi Cingu- larij Aurimōtani de Cōponēdis Epi- stolis Opellū utilissimū politicissimūqz

Franciscus Syluius Nouimontanus ad lectorem

Adm.
ist pars mora
na vocat nam
danc populor
vempym boaria
a quibz aons
mōris dicitur
in quibz est
Agamippe qm
dicitur aonius
fons. gnaomides
vocat h. m. m. f.
quibz ille fons
dicitur fuit.

Dulchrum est aonias non ignorare **C**amenas:
Et docta cytharae tangere plectra manus.
Soluerē nodolos laus est pergrandis **E**lenchos:
Atqz sua doctos sistere voce viros.
Laude nec indignū viridi prebere **J**uuentae
Pabula: **P**ieris associata vadis.
Perpetuam meruit laudemqz decusqz probatus
Artis appelleae / **P**arrhasijqz sequar.
Hos ingens comitatur honos / qui celsa sub astra:
Collunt phidiasca marmora sculpta manu.
Adde quod egregium titulis ornare superbis
Sit decus: et meritum reddere cuiqz suum
Adde qz externas sit non disforme sub oras
Signis impressis scribere posse notas.
Parvulus hic codex utrumqz docebit ad **v**nguem
Lector: in hoc albo si minus esse spes.
Uix alibi tantum sperabis habere lucelli:
Hoc minimo quantum codice nactus eris.

madmd gngot
vnyo gmbj
zomms cur
bgricm dlm rai
viodm em ml
ly lmmam
em. gmbz
vz vjz gmbz
gmbz vldm
reddet. hmd
quod mmm
hmm
zoh
hmm
em
pmm
gmm
vmm
mmd

Parrhasig
qui ad Zelis heratio
les de artificio certasse
dicitur Zelis in pal
mā obtinēd. pmm
obpult in rmd vmb
tam artificiosi a se depre
tas ut auct aduolantes
purant vmb esse vmb
At parrhasig volatue
rāp ante tāmqz indif
rūa factū attulit ut
Zelis ipse vmb lym
reim esse pmm id ip
mā a pmmā tolli inf
sit. gngz Zelis auct
Parrhasig se ipmm
fessit.)

Hieronymi Ciugulari Aurimontanus
diuo Joanni Turzo Gratiſſauianorū Antitiſti felicitatē

Quod plures extiterē pſtinis illis tēpibus ^{et ceteris} Preſul indulgentiſſime qui ^{et ceteris} Epistolārū cōdendarū artē quibusdam legib⁹: nescio quibus: astringere arbitrabant: q̄ inter orationē et epistolā discriminis habuere nihil: multa p̄ceperunt que ip̄i obseruare nequiverūt. Hinc ego mot⁹ labyrinthum hunc nostrē tempeſtatis scholaſticis sum conat⁹ euellere/ parnū hunc codiculū pro viriū mearū portōne vetustissimos imitatus scriptores p̄cudi/ quem legentib⁹ hac in re nō minus iucundū q̄ vtilem fore spero: quū non solum scribendo/ sed et loquendo cuiuscūq; cōditionis virū cōpellare seu cōuenire veris titulis ac meritis queant. ^{et ceteris} Quē tibi tanq̄ unico meo p̄sidio et patrono cū dicaui tum nūcupaui/ quā tua admissiōe et tutela vitiligatorū morsus est tutissime euasurus. ^{et ceteris} Vale doctorū portus et aura ^{et ceteris} Ex Thuttembergia in genuarū omniū artium Academia Septimo calendās septembreis Anno salutigerē incarnationis. 1552.

Ad Lectorem

Handwritten marginal notes in the left margin, including the heading 'Ad Lectorem' and several lines of text.

Ad Lectorem

**Si merita et titulos dare: pressas atq; lituras
Scribere contendis: me duce rite scies.**

Handwritten marginal notes in the left margin, continuing the text of the section header.

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly bleed-through or a second set of marginal notes.

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, partially cut off.

In prologo

*De alicqua
re impetu
no debita
diffini
tione
affirmati
uelligant
quid sit
de quo
pntur.*

De Epistolarum generibus.

Hieronymi Cingulari Aurimonta ni de componendis epistolis Liber optimus.

Quam omnis sermo noster de epistola futurus est: describere in p
mis licet epistolam ut intelligat quid sit id de quo locutus sum.
Nunc itaque maiores nostri recte diffinitores dixerunt: Epistola
est humane lingue facunda vicaria voluntatis absentium declara
tione. Ipsa enim potissimum hac ratione inuenta est ut absentes vel ob
verecundiam prius his de rebus que in animo extrinsecus gerunt certiores red
damus. Teste Duidio Epistola. III. cum inquit: His archana noctis terra pelago
que ferunt. Inspicit acceptas hostis ab hoste notas. Vnde diuus Hieronimus ad Mar
cellum inquit: Offitium epistolare est de re familiari aut de quotidiana conuersati
one aliquid scribere: et quodammodo absentes inter se presentes fieri dum mu
tuo aut quid velint aut quid gestum sit nunciat.

De Epistolarum generibus et speciebus

Quam admodum inter colloquentes est et interrogans et interroganti
respondens: Ita et scribendum epistolarum sunt duo genera. Primum simi
tudinem interrogantis habet: quod missiuum dicitur. Alterum vice respondentis
tenet: quod responsiuum dicitur. Horum duorum generum varie sunt species secundum di
uersitatem negotiorum que per epistolas scribuntur. quia quicquid precor / petim / hortamur
aliquid narramus / damus / vel rem petita concedimus. Quorum a Marto Philo
pho octoginta declarantur esse species ut nihil iam ad epistolare officium sit reliquum. quod hic
numerus non complectatur. Nam et publica continentur et priuata: et que toga queque bel
lo transiguntur: et que foris ac domi cum amico aut hoste: lite / concordia / amore /
odlo / re / verbo attentantur dicuntur atque sunt. Quare huius rei audis posse se ali
quid ad lectionem huius egregii operis conferre. Licero autem tria epistolarum genera dicit
esse. Unum quo facimus certiores absentes: si quid est quod eos scire aut nostra aut
ipsorum interit. Alterum seuerum et graue: ut de republica et publica. Tertium familia
re et locosum. Ad hec autem cetera epistolarum genera reduci possunt omnia.

De vitijs epistolarum.

Summo id studio fugiendum est ne ad unum scribentes multitudinis nu
mero utamur. Cuius rei usus: vel recte dixerim abusus: plerosque nostre
etatis homines et quidem imperitos tenet atque inuoluit: ut arbitrantur leporis aut
honestatis gratia quempiam vel dignissimum pluralitatis compellere debere quod
enim apud doctissimos nusquam offendit. Legende itaque sunt receptissimorum orato
rum epistole: puta Marci Tullij et Philippi: aliorumque peritissimorum: apud
quos hoc vitium nusquam apparet: eos in scribendo ut principes ac duces imitari li
cer. Modesti itaque atque summissi animi est de se ipso plerumque loqui: quasi non sua
solutus opera quod effecerit sed aliorum presidio fretus. Licet enim est ergo in prima persona
modo singulariter: modo pluraliter loqui: etiam utroque modo in eadem locutione

*affinitate gna hnt. quorum
dij
affinitas atqz gnetio na exstet ut ab inuice sermone
dissidant qm at no mediorie.
et sepe ab latino indigunt ut fructu humani
tate comitari et infra sua noqz pro resub sum capite sed pro gffus
et fiduciam habeo.*

*Epistola
quid. Vnde
Duidius. cum
Hierony. ad Mar
cellum. imp. m. d.
Solum rem in
dram id est
vrem reddent*

*Duo epis
tolaru ges
nera. Toga
Martus
Philippus
Licero. in toga a
gar. hinc ro: to
gan dicitur
In plinu
mero non
est scriben
duz nisi ad
plures vel
de seipso.
In plinu
mero non
est scriben
duz nisi ad
plures vel
de seipso.
In plinu
mero non
est scriben
duz nisi ad
plures vel
de seipso.*

Vnde Ambrosius De vitis epistolarum.

placet quotidiano sermo
in epistola
legere.

Seneca.
Plinius.

Scabelius.
Philippus.
Seroaldus.

Nam et
Lm: aut multa
que dicabimus
sunt adis quoz
fines sunt dunt
sunt adis et plu
rius quoz fasti
dus
Seroaldus.
alium ut enim
ad p[ro]p[ri]e sancti flo
rum quod dant
na epta verborum
Nec rosa quard
nis pulchra si
passim in omnib[us]
p[ro]p[ri]a sola r[ati]o
est admiranda
ne et d[omi]n[us]
sed q[ui]e p[ro]p[ri]a
est. Sed vna
elegantia d[omi]n[us]
long fastidius est
duntaxat

¶ Ad vnum dicit: q[ui] scribendo ad plures numero plurali vti necesse est. Epistole p[ro]p[ri]e quotidiana sunt teredi verba cu[m] nihil accersitu[m] habere debet. vt inquit Seneca. Nihil affectatu[m]. h[ab]et curiose questu[m] et nimia diligentia co[m]posita. Et ideo Plinius iunior ad Tuberciu[m] ait. Et p[ro]p[ri]us sermo purusq[ue] ex epistola peti[ti]t. ¶ Cauendu[m] ea p[ro]p[ri]e omni conatu ne in ep[isto]la verboru[m] obscuritas prolixitasq[ue] aut orationis difficultas/ aures vel legentiu[m] animos offendat. ¶ Dictionib[us] itaq[ue] omniu[m] orationis partiu[m] suauib[us] / dilucidis / sonantib[us] / electis / idoneis / p[ro]p[ri]is / co[m]p[os]itis vsitat[is] scribere volent[is] / laudabiliter vtendu[m] est. ¶ Vt q[ui]dē verbis et sententia. q[ui]s sermo n[on] esset si vna sederem / aut ambularem / illaboratus et facilis / sicutq[ue] in buccas venerit vt dicit Bebelius noster. Multu[m] igit[ur] ope impedi[ti] verbis non oportet. Nam orō epistolaris soluta esse debet non co[m]p[os]ita nisi cu[m] aliquid supra suam naturā tractat vt de p[ro]p[ri]a. de rep[ub]lica. et silibus. ¶ Utandu[m] ne si quā nactus fueris elegantia / vt quidā facere soliti sunt eaz[um] vbiq[ue] inseras. Et ne ex diuersis autorib[us] elegantias / aut clausulas eriptas / sine v[er]o ordine et coherencia verboru[m] et sententiaru[m]. vt Scoloru[m] quoque undā mos est. ¶ Itē longa verboru[m] structura / et inepta translatio imp[er]m[is] vitanda. Vocabula noua et obolita quoru[m] nullus vsus apud doctos / et sententiaru[m] obscuritas / circuloquentioes varie / que o[mn]i[n]is fidem et gratia amittit summo opere p[ro]fugiendo. ¶ Itē ne poetaru[m] more crebro dictionib[us] p[ro]p[ri]a epitheta. hoc est adiectiua adiungam[us] nisi necessitas orationis erigat. Neue fabulas aut figuras inseram[us] cauendu[m]. Possumus t[ame]n in epistolis vsurpare adagia. Inserere carmina poetaru[m]. allegare dicta. Interponere verba grecanica: eandē rem aliquā repetere. Principiu[m] epistole pot[est] esse verbum poetaru[m]. vt apud Pliniu[m] vt. epl[isto]laru[m]. Tollite cuncta inquit co[m]p[os]ita / auferte labores. Itē possum[us] scribere symbolice et per enigmata. vt Cicero appellat Dorcentiu[m] et Philippu[m] piscinarios eo q[uod] piscinas refertas habebant piscibus preciosissimis. Cum aut[em] tibi dicto barbara scribenda occurrit cuius veru[m] latinu[m] ignoras adde semp[er] cautela[m]: vt ita dixerim: ne videaris aliquid ex ignorantia dixisse. Cetera de orationis venustate in elegantijs nostris leges

Amor
in duntaxat
cauent q[ui]
merby est
vo volubra
luz quoz
libed quoz
quid ar
log frang
duntaxat
qui et q[ui]
quid p[ro]p[ri]
in p[ro]p[ri]
in amud ac
ad duntaxat
duntaxat
h[ab]et duntaxat
in duntaxat
cauent
fructus

Amor
primo duntaxat
routa libro
bolita arq[ue]
dragat
tunc ab
duntaxat
de et p[ro]
uole in duntaxat
p[ro]p[ri]

Symbo
tunc duntaxat
collat duntaxat
hoc q[ui] p[ro]
res ad duntaxat
q[ui]e duntaxat
vna vol ad duntaxat
apparat duntaxat
egit: symbolo duntaxat
in duntaxat
duntaxat
duntaxat

De epistolarum partibus.

¶ Epistola ex substantia et adiunctis co[n]sistit. Adiuncta dicunt[ur] que no[n] sunt de re ipsa qua[m] scribit[ur]. sed ex co[n]dictione p[ro]p[ri]arū seu t[em]p[or]is sumunt[ur]. Et sunt

- Salutatio
- Data vel datum
- Subscriptum
- Valedictio
- Locus et tempus
- Supra scriptum

¶ Substantia aut[em] epl[isto]le pars est que ex re per epl[isto]lam notificata sumit[ur]. Et habet tres conditiones seu manuductiones sc[ilicet] Causam / Intentionē / Co[n]sequens.

De Causa.

¶ Causa est id q[uo]d nos ad scribendu[m] impellit. ex qua mouemur ad intentionē nostrā. vt si in mentē venerit velle aliquid petere / dare / vel narrare / p[ro]cipere co[m]mendare / co[n]sulere / co[n]solari / hortari aut rem petitiā co[m]modare. causa erit id q[uo]d nos mouet ad id petendu[m] / dandū vel narrandū r[ati]o. vt cu[m] auxilia petunt a filijs aut ecōtrario. Cā est v[er]o dignitas p[ro]p[ri]a. v[er]o inopia p[ro]p[ri]a. aut aliud eiusm[od]i

pod
p[ro]p[ri]
est duntaxat
impe
p[ro]p[ri]
hoc e
rind
p[ro]p[ri]
ro egr
g p[ro]p[ri]
mag
p[ro]p[ri]
arup
p[ro]p[ri]
man
Car
idem
duntaxat
l[er]as
duntaxat
apud
p[ro]p[ri]
gab

De partibus epistolarum.

De Intentione.

Intentio est expressio illius quod per literas volumus vel intendimus: aut quod cupimus ab eo qui nostram recepturus est epistolam. Omnis enim scribens epistolam: nihil insanus sit: utique aliquid intendit. Ideoque principalissima pars est cui alte partes sunt accommodande. Intentione igitur habita: statim habes causam quare id intendas et quod te ad eam incitat. Ideoque a causa epistolam incipias ex qua rationabiliter ad intentionem descendis: ut si tibi ex aliqua causa debeas pecuniam quam tibi crediderim: intentio est ut pecuniam tibi restituas. Intentio quoque tua debet esse clara ac manifesta atque ita cavillationi coherere ut ex ea nasci videatur. Neque cito praeferri debet: immo licet ad eam reverti non nunquam sub alijs verbis et circa ipsam tanquam partem primariam fieri moram. Ne videaris suspensum quod intendis: ut si scribis/ mitte igitur tibi Virgilium tuum id ex te fidentius peto. hunc ergo mitte ad me et simul pete si quid ex me volueris.

De Consequente.

Consequens est id quod natum est ex causa et intentione propter bonum ipsum aut malum quod sequitur: aut sequi videtur ex bono aut malo scribentis et recipientis epistolam: ut Quod si feceris maior tibi fides apud me erit. Quod si minus: praesidium meum frustra desineps es requisiturus. Vel: quod si feceris quod petis te nihil unquam omissurum eorum que sibi conductura adversus te. Quod si a te factitatum fuerit tibi per gratiam erit. Hoc tibi facere gratius hoc tunc nihil profecto possis. Hoc erit tibi tam gratum quam gratissimum. Id si feceris brevi futurum spero ut patriam teterrima servitute oppressam in pristina libertate dignitateque redires. Fac igitur ut la coram intelligat meam sibi commendationem: vel operam: aut literas meas maximo usus fuisse. Vel te sibi et adiumento et ornameto fuisse

Vel maxime apud te pondus habuisse. Vel meas literas non fuisse inanes. Tu ve coram intelligat me nihil frustra scripsisse. Quod si non feceris ab incepto studio desistere cogar. Vel frustra est quod in alium quempiam spem meam colloceam. Quod si secus feceris et patriam male consulas et tibi tuisque omnibus miserissime praesidias. Si admonitionem meam minus adverteris solito te sum periturus sub sidio. Tu tibi hac in re exemplar statuas quo pacto tuas preces suscipiam.

Nic tamen puer advertat ne sic adversus maiores loquatur: minarum enim argumentum praesertim. Quas epistole conclusiones ex superioribus epistole partibus facile fingere licet quibus Licerontis libri sunt referatissimi. Sed quia Cicerone te sit lucidissimum genus docendi est exemplaris subiunctio. Ideoque de singulis epistole partibus seu conditionibus subiungam exempla quibus pueri non solum auditu verum etiam visu discant. Demonstratio enim ad sensum alias vincit.

Exemplaris subiunctio de singulis epistole partibus.

Salutatio Salutem plurimam dicit.
Laus Ego mihi suavissime pater bonarum orationum nanciscendarum gratias

Handwritten marginal notes in the upper right corner, including the word 'Intentione' and other illegible text.

Handwritten marginal notes in the middle right margin.

De Intentione
Handwritten marginal notes in the lower right margin, starting with 'De Intentione' and containing several lines of text.

Pondus
Handwritten marginal notes in the left margin, starting with 'Pondus' and containing several lines of text.

Extensive handwritten marginal notes in the left margin, including the word 'Intentione' and other illegible text.

+ **Coniugium** conubium et matrimonium idem fere sunt. Et ita diffinitur a
philosopho est coniunctio mulieris quomodo diuina ratione gignitur et gignitur
retine in scriptis de pa:
potestati 2. i. i. p.

Gymnasium

quodammodo est
ubi pro loco
ubi quid ex
retus ponitur
et pro loco ut
viano ubi be
atq; arros hu
mani ex
suo que et schol
et dicitur de
viano sunt

De duplici ordine epistole.

quo quidem instituto in Burimontanorum gymnasio concessi. Sed me libri desunt
ciunt q studendi sunt instrumenta et arma sine quibus nihil doctrinarum consequi
possunt. Itaque te plurimum rogo atq; obsecro non nihil librorum ad
me dare cures. Vergilii opera puto ac Ciceronis. Ex quibus vere latinitas mihi
est percipienda. cum in hoc nostro Gymnasio continuo enarrantur.

Consequens. Quod si feceris utilitati mee honorique tuo non parum consu-

les. Sin minus maximo me incommodo afficies.

Ualedictio. Vale ac filij tui non sis inmemor rogo.

Date. Ex Burimontanorum Minerue domicilio.

Tempus. Prædie Idus Ianuarias. Anno a natali Christiano / decimo su-

Locus. pra millesimum quingentesimum.

Subscriptio. Ioannes N. filius tuus charissimus.

Superscriptio. Dumantissimo et doctissimo viro Jacobo Singulario Buri-

montani oppidi Civis patri suo. colendissimo obseruandissimoq;

Volens itaque scribere epistolam præmeditata intentione: considera causam / que

te ad eam intentionem mouet / præmissa semper salutatio: et sic eam causam intentionem

prepone / quatenus te causa ad eam intentionem inducere videat. Tunc subiunge

intentionem tuam honeste / licite / et discretè / cum consequente. habebis tres præma-

rias epistolæ partes. Exple gratia. Si intentio tua sit velle aliquem rogare quo vir-

gine coniugio tuo aptus tibi ducenda foret. Certo ad hoc habes aliquam causam

mouentem te ad hanc intentionem: istam scilicet. quod felix est status matrimonialis vro-

rem ducere ut rebus meis saltem consulere decreuit: adde intentionem. Has ob-

res te plurimum rogo si quam virginem pulchram / bonis ac ingenius moribus prædita-

honestam / ex patris parentibus ditam / sanam ac diuites noscis: ut eam mihi in vxorem

eligam opam nauato. Quod si a te facillatim intellexero nihil frustra es ex me pe-

titurus. Et sic in omnibus alijs negotijs faciendum est et non aliter. In epistolis

autem commendatijs hic semper ordo seruatur / ut amicum quem volumus alteri commenda-

re prius laudem et virtutibus et moribus: et amicitiam nostram cum illo commoremur

deinde commendationem utemur validissime et id nobis futurum quod gratissimum omnibus

deinde commendationem utemur validissime et id nobis futurum quod gratissimum omnibus

deinde commendationem utemur validissime et id nobis futurum quod gratissimum omnibus

deinde commendationem utemur validissime et id nobis futurum quod gratissimum omnibus

deinde commendationem utemur validissime et id nobis futurum quod gratissimum omnibus

deinde commendationem utemur validissime et id nobis futurum quod gratissimum omnibus

deinde commendationem utemur validissime et id nobis futurum quod gratissimum omnibus

deinde commendationem utemur validissime et id nobis futurum quod gratissimum omnibus

deinde commendationem utemur validissime et id nobis futurum quod gratissimum omnibus

Epistola

Debetur tunc
epistola ad quosdam
vel maiores
bona salutatio
omne de ordine
maratuz
eos magis qui
sunt peruenit
in epistola
mils mansuetudo
bis salutatio
pe ad aliud
salutatio
salutatio
in hac
manum
cillitari tam
tam deprecari
optet salutem
nec quibus
mils salutatio
oribus vel
mils vel potest
tibus vel
rude aliter
tibus ad
epistola ad hoc
et salutem
possit scribere
ignis salutem
et ad quibus
me appendas
sul Cicerone
sua sunt de
hocille

De duplici ordine partium epistole.

Ordo dictarum partium primariarum est duplex. Unus est artificialis. ut quæ
primam causam / scilicet intentionem / et ultimo ipsam consequens ponit. hic ordo mel-
ior est et cognitio et factu facilior. Alius est accommodatus / ut quæ præponit intentionem
causa et consequente postpositis. Aut quæ consequens præmittitur. causa et inten-
tione subsequentibus et hoc sit causa necessitatis vel temporis. Quare videndum
est vnicuique ad circumstantias hominum. qualiter et quomodo quis scribat. nam cum ve-
lemus acceptentem esse fastidiosum et negligentem / tunc præponit intentionem. et cum ve-
lemus ostendere maiorem inter nos amorem et affectum tunc etiam præponit intentionem.
Et quæ diffidit rem impetrare præponit consequens. Et est sciendum quod in periculis
morum virorum epistolæ dicte partes ita coniuncte ponuntur ut difficulter cognoscantur
aut quomodo inter se distinguantur. Et hoc est viri in dicendo genere expressum et magni in-
genij. Et ita sic per colore rhetoricum qui dicitur continuatio. De quo ait Cicerone quod sit
vinculum et sanguis totius orationis. In omnibus epistolis ponuntur dicte partes vel expresse

De Salutatione.

vel implicite. Id tñ notatu dignissimū est. vt cū ad amicissimos nostros scribitur: us pōt omitti causa impm̄is cū nota sūt. qz amici si veri sunt sua spōte se inuolunt ad queqz nostra desideria exequenda. Similiter poterit omitti cōsequēs. qd satis intelligi pōt ex causa et intētiōe. Nā cū supiores sub dīctis scribūt neqz causam neqz cōsequens ponūt. principū em̄ petitiōes mādāta sunt. Ideo recipiunt etiā plures apd̄ doctissimos viros epistole vnātm̄ pte que est intentio absolute composita. qd optime ostēdūt epistole Licerōis et Francisci Philel. quas si accurate lectitaueris facile cōdendarū eplārū artē et eloquētie vim ea acceptur.
¶ Itcirco dicte ptes solū sunt manu dūctiōes seu cōditiōes quedā. Nam non sunt ptes eplē ita necessarie qz sine illis epistola fieri nequeat. Itaqz ex illis partibus qz momenti est ars cōdendarū epistolarū mō latinus sit. Qui si fueris qdqd in buccā venerit et qd ad ppositū tuū idoneū iudicaueris erit epistola aut **Belius** noster. Quapropter laxiora sunt in epistolis vincula qz in orōibus. Tot em̄ capita habere pōt / quot sunt sententię q̄ enarrant: tot clausulas quot sunt sententię. hec **Philippus Beroaldus**. Sunt pterea nonnulli quinque ponentes epistole partes. scz: exordium / narrationē / confirmationē / petitiōem / et conclusionē. Et hū nullam vel parvam habent differentia inter epistolā et orationem.

De Salutatione.

¶ Saluatio est qua anim⁹ scribens in eum ad quē scribit significat prima cōuentio / quā om̄es latini scriptores hūc verbis ponūt. Salutē dicit / vel salutes plurimā dicit et nō aliter / nisi more grecorū qui dicunt bñ agere: vt epistolis **Platonis** intueri licet / vel felicitatē / vt **Cratetis Lynci** epistole ostendunt. An **quōt** tñ in scribendis eplis hunc morē frequēter custodierūt vt ita inchoarent. Si vales bene est / ego bene valeo. Et in calce epistolarū dicebant. Vale. Et aliquid quando **Salve** qd **Licero** sepe ad **Clironē** vsurpat. ¶ Potest etiā om̄is q̄cumqz scribit maxim⁹ minimusue in supiorū margine se scriptitare ante nomē illi⁹ ad quē scribitur. Sic em̄ tenet religiosa veterū et sanctissima cōsuetudo et maiestas. Quod hoc pacto fieri solet. **Anacharis** **Immōnti** regi salutē. **M. Tullius Licero** **Terentia** **Marco Tullio Licero** salutē. **Neronimus** **Cingulari** **Jacobo** patri suo salutem dicit. Istō em̄ salutandi modo / eloquentie antistes **Cicero** / et **Franciscus Philelphus** in om̄ib; epistolarū scriptiōib; vsi sunt. quos tanqz receptissimos imitari licet / qui latine et eleganter scribere voluerimus. ¶ Non tamē est temnenda illorum modestia qui principum nomina pponunt. Talis autē Saluatio qua **Licero** vitur et **Philelphus** non est generatim ponenda / nisi in literis apertis / vt sunt tales quales imprimunt / aut in facie librorū scribunt. Nasce tñ si scripseris non erit opus in calce nomē scribens repetere / nisi modestie / aut sui cōmendandi gratia: Nec ponatur loco saluatiōis cōmendatio / veluti faciunt indocti literatores et rerum expertes. qui soli sibi sapere vident. Nam salutandi sunt om̄es ad quoscunqz scripseris. et cuiuscunqz cōditiōis / aut dignitatis fuerint homines. omni exclusā cōmendatione sui ipsius. Non igitur oportet addere obedientiā humillimā / vel promptitudinē loco saluatiōis hoc pacto. ¶ Sese cōmendatū reddit. **Silia**

Franciscus.
Philel.

Den. **Belius**.
Philippus
Beroaldus.

Saluatio
quid.

Plato diu
nus.
Crates
cynicus.

Eloquentie
Antistes.

Notacul
cula.

De Valedictione.

lem obedientiam loco salutis commemorat (aut aliam huiusmodi stultitiam) ut auctores ignorantie docent.

De Valedictione.

Valedictio in fine epistolae relinquitur, quia verbis assimilatur, quae post colloquutionem in hominum separatione praefertur. Ipsa itaque apud maiores nostros per hoc verbum vale, quod significat incolumem esse exprimitur. Quod iam huic verbo vale bene apponere consueverunt hac ratione sunt permoti, quod vale et in bonam et in malam partem trahitur. Recentiores igitur ornatus gratia huic verbo vale quasdam orationes seu clausulas adiungere hoc pacto.

Vale et me ut cepisti ama.

Vale presidium et dulce decus meum.

Vale et me tibi commendatum habe.

Vale et Joannem meo nomine saluere iubeas.

Vale et principium me ut soles charissimum redde.

Vale et si quid est quod possum tua causa fac sciam et factum puta.

Vale pater charissime tibi quoque persuade beneficium tuum apud me nunquam intermoriturum / vel in preceptis iturum.

Vale Rex suavissime / et me illum tibi persuade fore / quo cum voles pro tuo arbitrio omnibus in rebus usus sis.

Vale et salve cum universa familia tua.

Vale et te amantem redama.

Vale decus literarum et eloquentie.

Vale et Hieronymum tui memorem dilige.

Bene vale et solito me amore prosequere.

Fac valeas meque ut consueisti ames.

Vale cura ut valeas.

Valeat quod tuus	Dignitas	Venerabilitas
illissime	Paternitas	Integritas
	Sanctimonia	Humanitas
	Reuerentia	Modestia

Notandum praeterea, quod valedictio quemadmodum et solutio, ex bonis et malis confici potest, secundum affectum scribentis. Quicquid enim scribens illi cui scribit decenter optare potest, hoc aut in principio loco salutis, aut in fine loco valedictionis poni potest, praeter id quod epistolae sententia continet, ut sic

Vale sicut me valere exoptas.

Vale ut tua merita exoptant.

Vale omnium doctorum hostis, et aliquando resipisce.

Vale si potes me ama. Sin minus saltem non odi. Sin adhuc minus fac ut liber.

De Datis: Loco: et Tempore.

Post valedictionem data vel datum ponitur, locum et tempus exprimens in quibus

De Kalendis: Nonis: et Idibus

tere scripte sunt. vt **U**ale ex triualti **L**ulmensiū pedagogio sexto **I**duus **A**ugus-
tas. **E**x florentissima **C**oloniesiū academiā. **E**x augustissimo **A**ipsensiū **M**i-
nerue domicilio. **E**x appollinco **A**racouesiū literatorio ludo. **E**x palladio **F**rā-
cophordianoū **G**ymnasio. **E**x **B**urimontanoū palestra. **E**x **A**eucoziana oim
bonarum artiuū academiā. ¶ **D**ata autē in loco et tpe includit et raro in literis
latinis exprimit. ¶ **E**tia nūerus annoruū **C**hristiane salutis post **I**d^o/ kalendas et
nonas adijctur. hoc modo. Anno a natali christiano. dñici natalis. dñice incar-
nationis. catholice veritatis. **U**el Anno a virginali partu/ vel virginei partus.
Aut Anno christiane salutis. 1512.

¶ **H**ic aduerte q̄ noia ciuitatū/ vel oppidorū vbi epistole scribunt cum fiant
in loco/ aut de loco et sunt aliquid declinatōis/ et singularis nūeri in gō siue in
ablatiuo ponūt. vt scribendo **D**ate litere **U**iterbij vl' **U**iterbio. **R**oma vel **R**o-
me. **A**racouia vl' **A**racoue. **S**dant vel **S**dano. **D** si tantū plāliter pferant in
ablatiuo tñ ponunt. vt **D**ate **V**enetijs/ **A**thentis/ **D**elphis/ **T**hebis. **S**i vero
sint noia locoruū cōmunia/ siue simplia/ siue cōposita/ illis pponit in vel ex/ vl'
apud: vt sic. **I**n **T**usculano. **I**n monte alto. **E**x **A**ureomōte. **E**x antiqua arce
Apud **E**pheium **A**pud antiquū castrū. **I**lla autē que nō sunt alicuius declina-
tōis p̄pōez ex accipiūt. vt **E**x **B**orlitz. **E**x **A**ipsigk. **E**x **A**egenitz. **E**x **W**ittēbergk zc
¶ **T**empus autē in datis contentū/ quāq; varie exprimit sputa per dies mensis
per festa sanctorū/ omnib⁹ tñ omittit/ hie modus venustissim⁹ est in quo per
Kalendas/ **N**onas/ **I**duus. **T**empus. date et **L**ocus exprimitur. **U**

Kalendas }
Nonas } **J**anuarlas **F**ebuarlas zc.
Iduus }

De Calendis Nonis et Idibus.

Quāde dicunt a calo .i. voco teste **M**acrobio li. i. satur. qz solebat **R**o-
me minor p̄tifer noua conspecta luna plebem vocare: vt audiret quot
dies a **K**alendis ad **N**onas superessent. **E**t hoc ideo: qm̄ nonariū die oportez
bat populares qui in agris essent cōfluere in vrbeim: accepturos causas ferta-
rum a rege sacrorum: sciturosq; quid esset eo mense faciendū. **U**nde quidam
hinc nonas estimāt dictas: quasi noue initū obseruatiōis. **U**l' q̄ ab eo die sem-
per ad **I**duus nouē dies putant. **U**el none dicunt a non. **N**ullus em̄ deus ha-
buit festum in nonis. **U**nde **D**uidius li. i. fastoruū ait. **N**onariū tutela deo caret
Erant p̄terea calende om̄es **J**unoni dicite. qz initū mensium maiores nostri
ab exortu lune seruabāt. **I**ure itaq; kalendas **J**unoni addixerunt. lunā ac **J**u-
nonem eandē putantes. **U**el qz luna per aerem meat. **J**uno autē aeris arbitra
est: merito initis mēsiū. i. calēdas huic dee cōsecrauerūt. **P**utant aliq; **I**duus. qz
eo die plena luna videat: a vidēdo viduus appellatas. mox lram u detra ctam:
vt **M**acrobius ait. qui etiā scribit ita. **I**duus vocam⁹ diem. q̄ diuidit mensem
Iduare em̄ betrusca lingua diuidere est. vnde lindua quasi valde idua: id est
valde diuisa: aut vidua. i. a viro diuisa. **E**rant autē **I**duus om̄es **J**oui tribute z
omnibus **I**diibus **J**oui immobilatur a flamine. i. sacerdote **J**ouis.

Macro-
bius.

Duidius

Macro-
bius.

De Kalendis Nonis et Idibus. Quot dies: calendae: nonae: idus qui libet mensis habet.

Prima dies cuiuslibet mensis habet nomen calendarum: quinta vero dies nonarum; et tridecima iduum. Idque in singulis mensibus sit: demptis Martio/Marso/ Julio et Octobri: quorum septima dies nonae: et quidecima Idus dicitur. Ex his itaque tribus diebus mensium: ceteri dies omnes hos tres praecedentes nomen sibi usurpant. Unde dies praecedens diem calendarum igitur dicitur pridie calendae: quasi prima die ante calendae. Eam praecedens dicitur tertio calendae: hanc praecedens quarto calendae: et sic de ceteris crescente numero dierum retrograde: crescit numerus calendarum: et omnes referunt ad eum mensem cuius sunt prima calende. Dies praecedens nonas dicitur pridie nonas: hanc praecedens tertio nonas. Eodemque modo de idibus dicendum est. Sed ut numerum dierum: calendarum: nonarum et iduum scias nota hos versiculos.

Junius: Aprilis: September siue Nouember
Triginta lucas: reliquis tamen una super sit.
Octo et viginti Februarius accipit ortus
Si bissextus erit tunc unus iungitur illis
Prima dies mensium Romanis esto calende
Sex nonas Maiusue October Julius et Mars
Quattuor aut alij: tenet idus quilibet octo.
Idiibus expletis quot lucas querere supersunt
Inde diem mensis primum superadde sequentis.

¶ Quae omnia patent clarius in tabula subscripta.

¶ Dabitur quot dies mensis habet denotatos a nonis et idibus: sicut in exemplo patebit: subtractis nonis et idibus residui dies erunt calende.

¶ Sequitur Tabula in qua dicta omnia clarius patent.

Tabula.

	Januarij.	Februarij.	Marçij.	Aprilis.	Maij.	Junij.	Julij.	Augusti.	Septēbris.	Octobris.	Novēbris.	Decēbris.
19	decionono	cl fe	.	.	.	.	.	.	eus	.	.	.
18	decioocta.	a ll	.	.	ti	.	nt	.	sūp	crux	.	cl
17	decimosep.	sanc mar	.	cl	bur	ma	vi	post	cl	nie	gal	t
16	deciosexto	tus an	va	ger	cl	tus	te	al	o	eu	le	qz
15	decioqnto	ab pul	lent	duud	et	in	qz	ar	a	lam	lu	post
14	decimoq̄rto	in ca	tu	al	va	hac	mar	nol	ga	per	cas	bec
13	decio tertio	de fab	li	ba	ler	se	pro	phus	pi	ti	vel	e
12	duodecimo	tho ang	con	be	sanc	ri	thus	piar	ti	qz	vn	li
11	undecimo	mas vin	tun	ne	ti	e	al	mag	ti	mat	se	pre
10	decimo	mo cen	ge	iunc	qz	te	sanc	ap	mo	mau	se	ce
9	Nono	do ti	tunc	ta	ge	net	ti	cris	bar	ri	ve	de
8	Octavo	nat pau	pe	ma	oz	ur	io	is	tho	cl	cris	cris
7	Septimo	steph po	trū	ri	mar	ban	ban	co	lo	us	pi	ka
6	Sexto	lo no	ma	a	cl	in	io	bi	ruff	et	ni	the
5	Quinto	pu bi	thi	ge	qz	pe	doz	qz	aug	sta	si	ri
4	Quarto	tho le	am	ni	vi	de	le	sin	col	wen	mo	na
3	Tertio	me lu	in	tri	ta	cris	pe	ab	auc	mich	nis	sat
2	Idie	sil men	de	ce	lis	pan	pau	don	ti	ter	wolff	an
Kalende Li Bai Mar A Phil Nic Jul De E Re Om De												
6	Sexto	.	cl	.	lip	.	pro	.	.	mi	.	.
5	Quinta	.	ua	.	crux	.	cel	.	.	qz	.	.
4	Quarto	si pur	a	pul	flor	mar	v	steph	gi	fran	ne	cem
3	Tertio	o bla	drī	in	got	cel	dal	steph	di	ctis	no	ber
2	Idie	ta sus	a	am	to	li	oc	pro	um	cuo	ue	bar
1	None	nus ag	per	bro	han	bo	wil	tho	sep	mar	bze	ba
8	Octavo	e doz	de	si	sta	ni	ki	sir	ba	cus	le	ni
7	Septimo	pi se	co	l	nis	dat	li	do	bet	di	o	col
6	Sexto	si bru	ra	fel	e	tum	fra	cl	nat	ger	qus	con
5	Quinto	bi ap	tur	tis	pi	pi	be	ro	gor	ar	te	cep
4	Quarto	ven sco	gre	o	ne	mi	ne	lau	gon	te	o	et
3	Tertio	di las	go	uat	ser	ba	mar	ti	pro	qz	mar	al
2	Idie	cat ti	ri	at	et	ce	gar	bur	ta	cal	tin	ma
1	Idus	oc ca	o	qz	sopb	ri	a	ip	cl	bed	bisc	lu

De Subscriptione.

De Eleganti vsu dictionum.

Quandocumq; his dictionibus calendē/nōne/īdus/nulla determinatio materialis addit tunc in abltō scribunt; et nomē mēsis in eodē casu loco noīs possessiui; vt calendis/nōnis/īdibus Ianuarijs/februarijs/martijs/aprilibus/maijs/iunijs/augustis/septembribus/octobribus/nouembribus/decembribus. Si vō his dictionibus calendē/nōne/īdus/propōnī determinatio materialis; vt pridie/tertio/quarto &c. tunc scribit in actō; et determinatio mensis in eodem casu noīs possessiui; vt pridie; tertio; quarto; calendis; nonas; idus; Ianuarias; februarias; martias; aprilis; mayas; iunias; iulias; augustas; septembres; octobres; nouembres; decembres.

De Subscriptione.

Subscriptio lectorū oculis primū se spectanda subiicit. Nā optis literis cōtinuo nomē et statū scribentis aspiciunt. Ipsa namq; ex scribentis nomine statu et loco cōstitit; vt Franciscus philelphus ciuis Mediolanensis. Laurentius Coruini tuus. Hieronymus Lingulari totus tuus. Vel poteris te in calce literarū subscribere; hoc pacto. Idē puto Hieronymus vel Nicola tibi deditus deuotusq; cliens aut famulus. Cave ne seruitor dicas; cliens em̄ latinus est et in hoc ppriū. ¶ Dic nota gratia maioris certitudinis si quis ad ignotos scripserit gradū et cognomē adijcere cōgrue pōt; hoc pacto. Hieronymus Lingulari Chusorinus pedotriues ibidē. ¶ Nec te p̄tereat velim q; subscripta in recto ponit debēt sicut suprascriptiones in dō; q; tñ nōnunq; in actō ponunt; vt Ad magnificū integerrimūq; virū ac dominū Arnoldū wostefeldensem Lipsensis Academiae Rectorem tibi obseruandissimū colendissimumq;.

De Suprascriptione.

Suprascriptio que in literis obsignatis fieri solet; est exterior sup epistolas scriptio; nomē/merita/locum eius cū titulis et attributis ad quem scribitur continens; p̄ qualitate sui status officij et dignitatis. Sūmo itaq; studio curandū est vt cuilibet homi pro statu dignitateq; sua debitis laudis titulus assignet; q; res si rite fiat sume legentis anim demulcebit. Nihil em̄ est q; hoīem adeo detinet q; decor laudis; cui cupidi sumus oēs/etia si nō meruit. ¶ Ad hāc ergo suprascriptionem cōficiendā accurate diligenterq; aduertendū est q; sit hominis dignitas/q; stat⁹ seu cōditio/q; rerū natura/q; dentq; excellentia/quibus notatis idoneas pprias et cōuenientes adiectiuarōes atq; epitheta in positio vel suplatiuo substantiuo adijgem⁹. S; q; teste Marto phil. in titulis scribendarū eplārum vehemēter errat; itaq; docilissimorū virorū ea in re cōsuetudinē imitandū potissimū censeo; e quorū scriptis ea que notatu digna visa sunt pro iuniorum hac in re institutione placuit assignare.

Ad Summum Pontificem.

Pontificem itaq; Romanū summū dñici gregis pastorem/sacrorum antistitem/christiani cultus moderatōrē. aplice sedis auctorē. christianorū p̄tectorē in suprascriptionibus dicitur scitissimū. beatissimū. clementissimū. p̄tentissimū. misericordissimū. benignissimū. venerabilem; aut quouis alio modo; vt sic.

Marius
Philel.

De Supraſcriptione.

Sanctiſſimo chriſtiani gregis moderatori Pio ſecondo maximo. Vel nunc ſic
Sciſſimo beatiſſimoq; Leoni decimo ſacroſanctę Romane eccleſie pōtiſci maximo
Incluſo eplę. Beatiſſime/ſciſſime/piſſime pater ſcitiſſimę/clementiſſimę/beatiſſimę
ſplendidiſſimę tuę rogo zc. i oib; alijs incluſiſſimib; tuę pōtiſci pſonarū ſcribēdū eſt
Ad Patriarchā z Cardinalē: archiepiſm: epiſm z abbates
Vos patres integerrimos: ſcimonſte plentiſſimos: ſapientiſſimos: dñici gre
gis aſctos: innocentiſſimos/ampliſſimos/venerabileſ/venerandiſſimos/būſſi
cētiſſimos/clemētiſſimos/reuerēdiſſimos patres/antiſtiſtes optios/būmerentiſ
ſimos/ſcimonſte ſtudioſiſſimos/chriſtiane religioſe pcuratores/chriſtifiſſideliſſi
duces/fidel noſtre tutores/eximios chriſtianoſū patres/optimos pſules vl' pō
tiſſices grauiſſimos/obſeruandiſſimos/venerādoſ/plentiſſimos. Hoc modo
Vermolao barbaro Agleſienſi Patriarche obſeruandiſſimo patri nō mto^o pl
entiſſimo q; venerādo. Alij ſic: Reuerēdiſſimo ac ampliſſimo in chriſto patri
Enee Silio Tituli ſcē Sabine Cardinali obſeruandiſſimo grauiſſimoq;.

Archiepiſcopo.

Nicolao Maguntine eccleſie Archiepiſculi Electoriſ epiſcopoſū Prefecto dig
niſſimo. Nunc ſic: Reuerēdiſſimo in chriſto patri Hermanno ſanctę Metro
politane eccleſie Colontenſis Archiepiſcopo Electoriſ dño noſtro būmerentiſſi
mo. Nam hij dicunt patres pſulum benemerentes: epiſcopoſū pfecti: tuto
res epiſcopatuū: epiſcopoſū principes: metropolis rectores zc.

Epifcopo.

Petro Epifcopo Conſtantienſi et eccleſiaſticoſū militum ductiſſimo
mo. Nunc ſic: Reuerēdiſſimo in chriſto patri Joanni Turzo Uratiſſoulas
noſ Pontificiſ optimo/innocētiſſimo/ſanctimonſteq; plentiſſimo. Nec eſt opus
addere: dño dño: aut diuina puidētia vel miſeratiōe: cum id apud piſcos
non eſt obſeruati: niſi forte apud Germanos qui id obſeruati volunt.

Abbatibus.

Abbates religionis ſtudioſiſſimos/eximios/religioſiſſimos/talis monaſte
riū pſides incorruptos/officioſiſſimos/optimates: et hiſ ſiſibus titulis appell
tare poſſum^o. Qd faciliſter etiaz mediocriſter doctus effugere pōt hoc pacto vt
Innocentiſſimo patri Jodoco Uiridimōtano Abbati (ſcribūt antiq;ſſimi.
Saganenſi tam obſeruandiſſimo q; doctiſſimo. Preponit etiaz nunc abbat
Reuerendo in Chriſto patri: ſc; ſupioribus Reuerēdiſſimo in Chriſto patri: **B**ebelius.
quod apud veteres non eſt obſeruati ait Bebelius noſter.

Ad ſacerdotes et ceteros religioſos.

Reliq;ū vero clerum ſtatus mediū dūmō ſpūalis progatiua ex altiori doc
trinarū pmoſſiōe nō acceſſerit dicem^o: Incorruptiſſimos talis eccleſie cāonticos
religioſiſſimos viros/deuotiſſimos/patres eximios/di uie legis inter miores
patres optimos/talis ordinis/vel chriſti fratres ſtudioſiſſimos/incorruptos/
pſbyteros religioſiſſimos/ſacre milicie conſtantiſſimos/obſeruandiſſimos/ſumme
integritatis ſacerdotes/di uinis deuotiſſimos vl' deditiſſimos/di uie grę religioſiſſimos.

De Supraſcriptione.

Sos: ſacerdotes pbatiffimos/diuinorū opatores/ venarados/venerabilesq;
patres huius vel illius ſacre edis paſtores aut ſacellanos. hoc pacto **J**acobo
wildener edis dīae **M**arie **M**agdalene cōdonatori ſuo. **H**is igit epſtobetis
adiunguntur tituli ſcōm dignitatē et conditionē pſonarū illarū quibus ſcribitur
mus ex quibus et epſtobetis incluſa captuntur.

Ad Theologos.

Theologū ſacre pagine vel theologie ingrm aut pſefforē/ ſacrarū literarū/
cultorē/diuinarū ſrarū interpretē/ ſacre ſcientie ſummū expoſitorē/excellentiffi-
mū theologie philoſophū/ingrm vel doctorē clariffimū/extimū/ celeberrimū/
ſapientiffimū appellabim⁹. hoc mō. **A**gregio celeberrimoq; viro artū ac ſa-
cre theologie pſeffori dño **R**emigio de **M**almādarlo auguſtiſſimo **C**olonie
ſis **A**cademie rectori meritiſſimo obſeruādiſſimoq;. **E**ximio ac celeberrimo vi-
ro artū **M**edicinarū et ſacrarū ſrarū doctori dño **M**artio **P**olybio **M**eller-
ſtadio inclyte wittenbergen. **A**cademie vicecācellario fautori ſuo bñmeritiſſimo

Ad Jurisconſultos.

Jurisconſultū/ legum interpretē/ vtriuſq; iuris doctorē pontifficij ac ceſareſ
iuris pſefforē/ vel **L**iuitis et pontifficij iuris conſultiffimū virū/vtriuſq; cenſu-
re doctorē reſpublice moderatorē/diutine ac humane legis interpretē/ **L**egula-
tozem/ **L**ecropide virum **L**ycurget laboris tenacē/ **S**olontis puerū/ **S**ceuo-
lientem / excellentiffimū/ preſtantiffimū/ ſpectatiſſimū/ equiſſimū hoc mō.
Clariffimo ac ſpectatiſſimo viro **J**oanni **B**lanckfeldo pontifficij ac **C**eſa-
rij iuris conſultiffimo equiſſimoq; patrono ſuo obſeruandiſſimo.

Ad Medicos.

Medicos hūane ſalutis moderatores/tutores/cōſeruatores/auxiliatores/
medice artis pſeffores/morborum oim ppulſatores/accuratiſſimos pſifficos/
medicos fideliffimos doctiffimosq;/ ſolertiſſimos medicine indagatores. **E**t
am dicem⁹ medicū **A**ſculapū medicorū/virū hippocraticū/ **S**alient clientē/
pbeo genitū herbarū peritiſſimū/clariffimū medicine doctorē/doctiffimū/ex-
peritiſſimū/artis appollinee interpretē/ pntiffimū paratiſſimūq;. hoc modo.
Peritiſſimo ſolertiſſimoq; viro artū ac medicine doctori **A**ndree de **L**ichte-
burgk hūane ſalutis tutori exptiffimo. **C**lariffimo exptiffimoq; viro domino
Udalrico **E**rbar artum ac **M**edicinarū doctori eximio alme vniuerſitatis
wittenbergenſis **R**ectori digniffimo ſuo ſemper colendo.

Ad Philoſophos **D**ialecticoſq;.

Philoſophū acutiſſimū bonarū artū interpretē/ morū inſtitutorē/nature cō-
ſeplatorē optimū/hūane ſapientie inqſitorē prudentiſſimū/ ſiliū naturalū carū
ſpeculatozē/exploratozē/ naturalis ſcie amatozē ſapientiffimū / excellentiffimū/
grauiffimū/speculatiſſimū/ venerabilē/ reuerēdū honorandūq; dicemus hoc
modo. **V**enerabili viro pſte 7 artium liberalium magiſtro amando **D**em-
merleyn de **T**eſſchin. hūane ſapientie inqſitori prudentiffimo / amico et fautori
ſuo integerrimo. **V**el ſic **M**agne hūanitatſ viro preſtantiffimo dño **L** Laurentio
Corvino preclariffimarū artū pſeffori digniffimo amico ſuo ſemp ſingulari.

De Supraſcriptione.

¶ Ad Mathematicos ac Aſtronomos.

¶ Immēſi mūdi ⁊ rerū indagatores dicem⁹ nature menſores / ſepentes facti interpretes / futurarū rerū conſcios / occultarū rerū indagatores / ſupiorū corporū interpretes / factorū expoſitores / ſyderalis ſcientie ꝑfeſſores / ꝑmethele artis exploratores / aſtroꝝ ꝑtiſſimos / ſapientiffimos aſtronomos / ꝑtholomeos acutiſſimos / ſubtiliffimos / ꝑſpicaciſſimos / diuinos / ꝑudentiffimos. hoc pacto.
¶ Periffimo Ambroſio Lacher / ꝑhle ac ſyderalis ſcientie ꝑfeſſori optimo ꝑꝑticiſſimoꝝ Acutiſſio necnō ꝑſpicaciſſimo viro Guolfo Liclopto Licneo artū et ꝑhle doctoz ꝑtiſſio / ac mathematice diſciplinē ꝑfeſſori clariffimo ſri ſuo optio

¶ Ad Poetam.

¶ Poetam muſarū alumnū / lauro inſignē / hedera decoratoꝝ / ꝑhebi interpretē / hiſtorie ꝑꝑꝛ / diuinū poetā / lyre moderatoꝝ / ſacre numie aſſatū pegasi dū amicitū / caſtitiꝝ / fontē dōeſticū / ꝑnafi nemoz exploratoꝝ / pegasi liquore ſaturatū ꝑteridū filiū / clariffimū vatē / doctiffimū poetā / ꝑſtatiſſimū appollinis interpretē vel ſacerdotē / Laureatū poetā / carminū antiquozū inſtauratoꝝ ꝑſſuſtrē / cunctarū artū vatem ſtudioſiffimū / diligentiffimū poetā / ꝑhebi adiri cuſtodem / tripodis Appollinee tutoꝝ / rerū geſtarū immortalitati ꝑmendatoꝝ / būanas res et diuinas canentē carminibꝝ ſuꝝ cōplectentē / ſacundiffimū / ſuauiſſimū / iucundiffimū / ꝑſtatiſſimū / elegantiſſimū poetā / ornauiſſimū / clariffimū / celebratiſſimū dicemus : vt ſic. ¶ Clariffimo doctiffimoꝝ vati Venetico Sebello Juſtingenſi Parnaſij nemozis exploratoꝝ ſtudioſiffimo fautoꝝ ſuo ꝑꝑꝛ.

¶ Ad Oratorem.

¶ Oratoꝝ : latinū eloquiꝝ moderatoꝝ / ſtudioꝝ būanoꝝ interpretē / humanarū artū auctoꝝ / liberaliū artū tutoꝝ / bonarū literarū ꝑꝑagatoꝝ. Demosthenice artis ꝑeriffimū / Mercuriano mūere inſignitū. Et ſicut poetā ita et oratoꝝ rem dicem⁹ diſertiffimū / ꝑeſtris orōis ſplendore limatiſſimū / expolitiſſimū elegantiffimū / ſacundiffimū / terſiloquentiffimū : hoc mō. ¶ Diſertiffimo viro dño Martino Quadrigario ſumma ingenij dexteritate potenti dicēdiꝝ grauitate copioſo : latialis linguꝝ ꝑfeſſori ꝑeriffimo eloquentiffimoꝝ.

¶ Ad ꝑreceptores ſcholasticorū et Grammaticos.

¶ ꝑreceptores ſcholasticorū : Iuuentutis inſtitutores : bonarū artū ꝑꝑceptores : ꝑꝑꝛſulce exercitatiōis doctozes : ꝑclariffimozū morū informatozes : literarie reſꝑꝛ. moderatoꝝ : gymnafiice ꝑfecture obſeruatores / ſcholastici cetus : vel ordinis : vel ꝑubis gubernatoꝝ : imꝑete adoleſcentū Mīnerue fulcitores : imꝑꝛturi ingenij vegetatoꝝ : bonarū literaz ſtudioſos magiſtros : latinū ſermonis exploratoꝝ : ludū literariꝝ ꝑſides būmerites : literature doctozes : ludimagiſtros : optimos literarie diſcipline ꝑꝑceptores auctozesqꝝ : poetarū interpretes ſtudioſiffimos : latinū eloquiꝝ exploratoꝝ : ſpectate eruditiōis viros accuratiſſimos. ſtudioſiffimos : venerabiles : colendiſſimos : copioſiffimos : vigiliſſimoz : experitiſſimos : hoc pacto. ¶ Venerabili ac ꝑeriffimo viro Magiſtro Paulo Turonenſis ciuitatis ſcholasticæ cetus moderatoꝝ fautoꝝ ſuo colendo

De Supraſcriptione.

Ad artium Baccalaureos.

¶ Bonarum artium / liberalium ſeu ingenuarum artium Baccalaureos dicem⁹ eruditos / pbatiſſimos / doctos / ſtudioſos / bonarum artium alumnos / moratos atq; humaniſſimos. Hoc mō. ¶ Erudito moratoq; Joanni Neapolitano bonarum artium baccalaurio hyppodidaſcalo ſuo vigilantiffimo pbatiſſimoq;.

Ad Muſicum.

¶ Muſicū celeſtis harmonie ducē / muſicorū orpheū / iucundiffimū muſicum cōſonantie muſice piſſimū / Mercuriū ſonoriſſimū / Appollinē cōcordantiarū / argutū ⁊ iucundū humane vocis ingē / directorē / modulatoreq; vocaliſſimū. Hoc mō. ¶ Peritiſſimo muſico Chriſtophero plauſtrario Cratiſlavienſis ſacre edis diue Eliſabet Cātorū optimo ſamariffimoq; fautori ſuo haud modice dilecto. Eruditiſſimo cultiſſimoq; viro dño Henrico glareano heluetio artium liberalium ingē / muſice cōſonantie piſſimo Colonte agēt / ſibi obſeruadiſſimo

Ad Scholaſticos.

¶ Scholaſticos dicem⁹ ſciantie diſcipline ſacratos / bonarum literarum ſtudioſos / bonarum artium zelatores / virtutum cultores / diſciplinarum avidos v' cupidos / ſciantie diſcipline deditos / eruditos / doctos / diligētiffimos / acutiſſimos / vigilantiffimos ¶ Andree Poznanenſi pulcherrie indolis adoleſcētī bonarum artium cultori vigilantiffimo filio ſuo optimo. ¶ In dictis titulis et ceteris omnibus caue optime lector ne ſcribas epitheta ſequētia. Diſcreto: illuſtrato: deſſico: cōtemplatio: ſcientifico: ſubtili: abili: refulgēt: autētico: diſciplinato: p̄cioſo: virtuoſo: decoro: rubi cūdo hōeſto: humili: legalit: ſplēdidō: docti: ingentioſo: obediēt: inuincibili: robuſto: cordintio. Caue etiam ne laſciuis et quaſi calamitrat⁹ et p̄curatioſi animi leuitatē indicantib; vtare: vt ſunt illa: purpureis literarum floſculis gemmiſq; decorato: virtutum floribus ornato: nitido ſcientie cingulo inſignito: ſep̄tem artium lampade refulgēt: radijs ſcientiarum illuſtrato.

De Titulis Epithetiſq; imperatoris.

¶ Imperatorē ſacraſſimū / diuum / glorioſiſſimū / ſciſſimū / virtutum herotearū cātoriffimū / Romanorū Caſarē inuictiſſimū / Chriſtianorū regē / expugnato rē inſidiarū / deſenſorē chriſtiane fidel / aſilū chriſtianorū optimū / ſupremū imperij cuſtodē diuū / Caſarē ſeliciſſimū / Auguſtalis imperij p̄tectorē clementiſſimū / diuinū / auguſtū / fauſtiſſimū / chriſtianiffimū / maxim / pbentignū / Caſarem incōcuſſum / magnidecētiffimū p̄ncipē: hoc mō. ¶ Sacro ac inuictiſſimo Maximiliano Romanorū Impatori ſp̄ auguſto. Vel: Diuo atq; inuictiſſimo Romanorū Impatori ſeliciſſimo / tot⁹ orbis moderatori fauſtiſſimo / rerū potitori incōpabili / orbis monarche / diuo Caſari ſp̄ Auguſto / togatorū p̄ncipi inclitiſſimo / tot⁹ orbis triūphatori. ¶ Incluſio: Beatiſſime / inuictiſſime / fauſtiſſime Caſar / Ceſareā maieſtatē / celiſtudine / amplitudine tuā rogo. Seren⁹ et ſereniſſim⁹ apud doctiſſimos nuſq; legit⁹: ſed ſacer vel inuict⁹ et chriſtiffim⁹. Bene tñ legit⁹ ſerenus aer: ſerena mens. Serena fronte dicit Seneca:

Ad regem.

Seneca.

De Supraſcriptione.

¶ Regem leguz in orbe tutorē. equitatis auctorē. regij culmis splendorē. regie celsitudinis decus: optimū regē: clementē equiſſimū: ſceptri gerū pncipē: bñſſ centiſſimū regē: corona Inſignitū: diademate regio nitidiſſimū: chriſtianoꝝ p pugnatorē eminentiſſimū: liberaliſſimū: prudentiſſimū: manſuetiſſimū victoriſ ſiſſimū: glorioſiſſimū: Inuictiſſimū: magnificentiſſimū: fortiſſimū: feliciſſimū regem vel ducem dicemus. et non ſolus rex France dicitur chriſtianiſſimus.

¶ Inuictō ac magnifico pncipi **Uladiſſao** regnoꝝ **Ungarie** **Sobemteq;** regi **Marchioni** **Doraule;** **Aſacie;** **Sleſie** duci fortiſſimo potentiſſimoq; Inſubelſum expugnatori maximo.

¶ Ad ducem.

¶ Ducem aſſiduū triumphatorē: feliciſſimū ſuozū deſenſorē: hoſtiaz fugatorē accuratiſſimū ducem: pncipē victorioſiſſimū: pſtantiſſimū ſue fidei cōmiſſorem: pclariſſimū: potentiſſimū: grauiſſimū: equiſſimūq; clariſſimū: Inuictiſſimū ſuozū ductorē: Inclitiſſimū bellatorē: generoſiſſimū et ſplendiſſimū ducem dicemus. **¶** Clariſſimo et Inuictiſſimo pncipi **Foederico** duci **Saronie.** **Lantgrauiſ** **Thuringie.** **Marchioni** **Wiſnenſi** pncipi **Electori** magnificentiſſimo. **¶** Incluſio pclariſſime pſtantiſſime pnceps. celsitudinē/potentia/claritate tuam rogo. **¶** Excellentiſſimo ac glorioſiſſimo pncipi et domino domino **Foederico** **Sleſie** duci fortiſſimo magnificentiſſimoq;.

¶ Magiſtro Generali.

¶ Reuerendiſſimo ac equiſſimo pncipi dño **Foederico** **Teutonici** ordinis dñe **Marie** in **Prussia** **Magiſtro** **Generali** duci **Saronie.** **Lantgrauiſ** **Thuringie** ac **Marchioni** **Wiſne** obſeruandiſſimo gratiſſimoq;.

¶ Ad Marchionem Comitem et Baronem quos vocant.

¶ Inclito pncipi/glorioſo dño/magnanimo et equiſſimo **Marchioni** preſtantiſſimo comiti/fideiſſimo impatore maieſtatis comiti/ clariſſimo **Baroni**/magnificentiſſimo pncipi/optimo regulo/prudentiſſimo comiti/ſapientiſſimo dño/excellent et equiſſimo **Marchioni.** hoc modo. **¶** Inclito ac magnifico **Joanni** **Marchioni** **Badenſi** preſtantiſſimo excellentiſſimoq;.

¶ Ad decurionem: hoc eſt ad equitemauratum.

¶ Magnifico **Equitaurato**/inſigni laude cumulado/ſtrēnuo bellatori/ equitris ordinis viro excellenti/viro milite ſtudioſiſſimo/nobiliſſimo ordinis pſtantiſſimo/pſtantiſſimo militaris dignitatis viro/digniſſimo equiti/aurō bñmerentiſſimo/decorato milite/militari Inſignito dignitate/ſue laudis tutori ſplendiſſimo generoſo/magnanimo/excellentiſſimo/ clariſſimo/glorioſo/potenti bellatori/forti equiti. **¶** Magnifico pſtantiſſimoq; **Bernardo** **Juſtiniano** ſplendiſſimo equitris ordinis viro milite decori ſtrenuiſſimo reipublice firmamento. **¶** Milites vero decuriones et centuriones/fortiſſimos milites/tolerantiſſimos laboriſ **Strenuos** decuriones milite oim difficultati paciētiſſimos/ imotos/manſplos/milite curioſiſſimos/ſtrenuos cecuriones/ artū militariū inquiſſores optimos: ſolertiſſimos; vigilantiffimos: viros milite ſtudioſiſſimos.

B ij

De Supraſcriptione.

Ad reliquos nobilitatis viros.

¶ Ceteros vero nobilitatis viros preclaros / insignes / pſtantes / ornatiffimos / ſpectatiffimos / nobiles / clariffimos / validos / validiffimos dicem⁹. Illi autē q̄bus dignitates ingratas p̄fecture aut ſilia alta officia alicui⁹ ciuitatis ad tps cōmittunt dicendi ſunt celebres / ſpectabiles / insignes / ornatiffimi / magnifici / integerrimi prudētiffimi / eq̄ſſimi p̄tores / digniffimi q̄ſtores / innocētiffimi iudices / ſapientiffimi p̄tores / incorruptiffimi iuris adminiſtratores / ſcriſſimi legū executores / integerrimi legū interp̄tes / vigilantiffimi vrbis p̄fecti / eq̄ſſimi iudices. Sic. ¶ Incorrupto p̄iudici : iuſtiſſimoq; p̄domino ; fortiſſimo fideliffimoq; tribuno ; magnanimo clarioq; tabelloni ; inclito p̄ſidi ; illuſtri magiſtro equitum ; inuictiſſimo p̄ſidulo Senatori viro optimo.

Ad Conſulares et Senatores.

¶ Juſtiſſimos fortiſſimoſq; Senatores prudentiffimos viros cōſulares nobiliſſimos patricios generoſiffime vrbis membra p̄clariffimos ſenat⁹ patres cōſuliffimos ſapientes claros famatos celebres ſpectabiles ſeueros integerrimos ornatiffimos ſagaces et prudētes dicem⁹. ¶ Spectabili fama q; inſignit Nicolao Fermanno Culmenſis vrbis p̄conſuli reip̄. cōſeruatori q̄ maximo Ciuiſis reip̄. ſemp ſollicito fautori ſuo optimo. Vel ſic : Marco forti viro : cōſulari eximio : Livi Chryſopolitano q̄ optimo ſuo fratri.

Ad Notarium ciuitatis.

¶ Notariū ciuitat⁹ : Cōſuliffimū reip̄. notariū / doctiffimū manifeſtariū / vel ſecretariū fideliffimū grauiffimūq; virū diligentiffimū tabellonē dicem⁹. Vel ſcribem⁹ ; viro ſollicito / induſtrio / accuratiffimo reip̄. defenſore maris integerrimoq; / humaniffimo / preſtantiffimo / inſignes vel feſte alicuius vrbis Secretario optimo / p̄ſpicuo / p̄ſpicaciffimo / p̄mptiffimo / ſolertiffimoq; notario : h̄ mō. ¶ Humaniffimo ac doctiffimo viro artiū liberaliū baccalaureo Jacobo Bouſſiō Reopolitane reip̄. ſecretariſ accuratiffimo amico et fautori ſuo obſeruando.

Ad Mercatores.

¶ Mercatores : curioſiffimi mercature patres / mercature ſtudioſiffimi / induſtrij / diligentes / p̄uidi / circūſpecti / ſollertes / ſolliciti / probi / ciues fideliffimi / optimiq; dicunt. ¶ Prouido ac circūſpecto viro Martino Reubel Lipſenſis vrbis mercature patri curioſiffimo ſtudioſiffimoq;.

Ad Plebeium virum.

¶ Populares probi ac modeſti viri / nō abiecte laudis ſplendidi ciues / optimi viri / prudētiffimi ciues / ſtudioſi et innocētes / integritatis viri officioſi ac bene merētes / viri diligētes / ſubiles / ingentioſi artiſices / hōeſti / obſeq̄oſi et circūſpecti dicunt : vt ſic. ¶ Doneſto necnō diligētī viro Georgio Helmerico Turinōſtane vrbis ciuiſi tā induſtrio q; accurato ſuarū rerū obſeruatori ſollicito / fide p̄bato / honeſtate vite cōmēdato / p̄biffimo. Prouido Joāni Leporino de Dehoſmachaw venature viro p̄biffimo Delicq; artiſtudioſiffimo deditiffimo q;.

Ad Longnatos.

De Supraſcriptione.

Pater filiū vel nepotem chariſſimū/pienſiſſimū/dilectiſſimū/optimū/pbiſſimū/lepidiſſimū/suaviſſimum appellabit: hoc modo. **S**tudioſo Joanni Chryſorino Scholaſtico Culmenſi filio ſuo chariſſimo ſuaviſſimoqz.

Filius ad Patrem.

Filius ad patrē:honorandū/obſervandiſſimū/pūſſimū/suaviſſimū/optimū/pbiſſimū/hūaniffimū venerandū colendūqz dicitur hō. **H**onorādo prudētīqz viro Petro Sigismūdi Burtmōtanti oppidi civiſ ſuo ſuaviſſimo optimoqz.

Equalibus et Amicis.

Dilecto vel dilectiſſimo/charo vel chariſſimo/fido vel fidēſſimo/amato vel amādiſſimo ſcribemus: vt ſic **M**odeſto vel morato adoleſcenti Caſpari Saximontano Aureomontenſi Scholaſtico fratri ſuo chariſſimo.

Ad foeminas.

Foemine ſcribētes dicem⁹: Caſtitaſis decori/pudicitie exemplo/honeſtatī ſpeculo/pudiciſſime matrone/caſtiſſime dñe/integerrime/honeſtiſſime: hoc modo. **L**ucretie Corneliae foemine pudiciſſime maritaliqz legis obſervandiſſime. **E**t nota qz foeminarū tituli ex virozū titulis facile hñtur: dum mō gñs pſtātā et dignitatē glām in qz ſunt cōſiderabim⁹. mutādo maſcliniū gñs i feim.

Ad Virgines.

Virginibz ſcribētes: decori vtutis/suaviſſime/veniſſime/lepidiſſime/florentiſſime/ornatiſſime/virtuoſiſſime ſcribemus. **S**ed viduis ſcribentes dicemus. **H**oneſte/deuote/manſuetiſſime/humiliſſime vidue rēiſ.

De his itaqz in ſcriptorū titulis epithetiſqz varia clariffimozū virozum ſcripta: oim primū **M**arci **T**ullij **A**licerontis: et **M**arij **P**hilelphi placuit aſſignare: quozum ea de re preclariora ſtudioſis adoleſcentibus ſunt imitanda.

Concluſio totius libri.

Habes cādidiffime Lector codicē hunc noſtrū quē ſi diligētē lectitare volueris ſenties me tibi plurimū cōſuluiſſe. **E**t qz a liuore et criticorū morſu nihil eſt immune ſcō futuroſ quosdā qui me altoꝝ bene dicta cōpilāſſe criminabunt: quos hoc diuſ **D**ieronymi dicto refutare duxi. **S**i cuiqz vitio vertitar altoꝝ bene dicta referre accuſet. **E**nnius: **M**aro noſter: **P**lauius: **L**ecilius: **T**erenti⁹: **T**ullius quoqz et ceteri eloquētēs viri qui nō ſolū verſus ſed multa capta et lōgiſſimos libros ac fabulas integras tranſtulerūt: ſi vero qd erratū rimari fuerint **D**ioꝝ: docti boni cōſulent. **N**ō em̄ me enim pſiteoz qz nunqz errauerim: ſed eum qz fideliter et diligētiffime vſqz docuerim et p viri li mea portioe noctu et interdū barbariem vellicare et caſtū latinū docere ſtuſ duerim. **V**ale optime Lector ac **H**ieronimū tuū ab inuidentiū morſibz qz diligētiffime tuert. **E**x literaria **T**uitembergentiſſum officina decimo calendā. **J**ulias Anno **C**hriſtiane ſalutis decimo ſupra milleſimūquingentiſimū.

Lipsi impreſſit **V**olfgangus **M**onaceū. j 5 j 7.

De Supplicationibus

¶ Per litteras vel personam certam in ecclesia pro aliquo vel aliquibus personis supplicandum est. Et hoc modo. **De supplicationibus** et de illis personis pro quibus supplicandum est. Et hoc modo. **De supplicationibus** et de illis personis pro quibus supplicandum est.

¶ De illis personis

¶ Illis personis pro quibus supplicandum est. Et hoc modo. **De supplicationibus** et de illis personis pro quibus supplicandum est.

¶ De supplicationibus et de illis personis

¶ Illis personis pro quibus supplicandum est. Et hoc modo. **De supplicationibus** et de illis personis pro quibus supplicandum est.

¶ De illis personis

¶ Illis personis pro quibus supplicandum est. Et hoc modo. **De supplicationibus** et de illis personis pro quibus supplicandum est.

¶ De illis personis

¶ Illis personis pro quibus supplicandum est. Et hoc modo. **De supplicationibus** et de illis personis pro quibus supplicandum est.

¶ Illis personis pro quibus supplicandum est. Et hoc modo. **De supplicationibus** et de illis personis pro quibus supplicandum est.

Constitutio facta

¶ Illis personis pro quibus supplicandum est. Et hoc modo. **De supplicationibus** et de illis personis pro quibus supplicandum est.

¶ Illis personis pro quibus supplicandum est. Et hoc modo. **De supplicationibus** et de illis personis pro quibus supplicandum est.

1533 77

AB 1533 77

ULB Halle

3

002 403 617

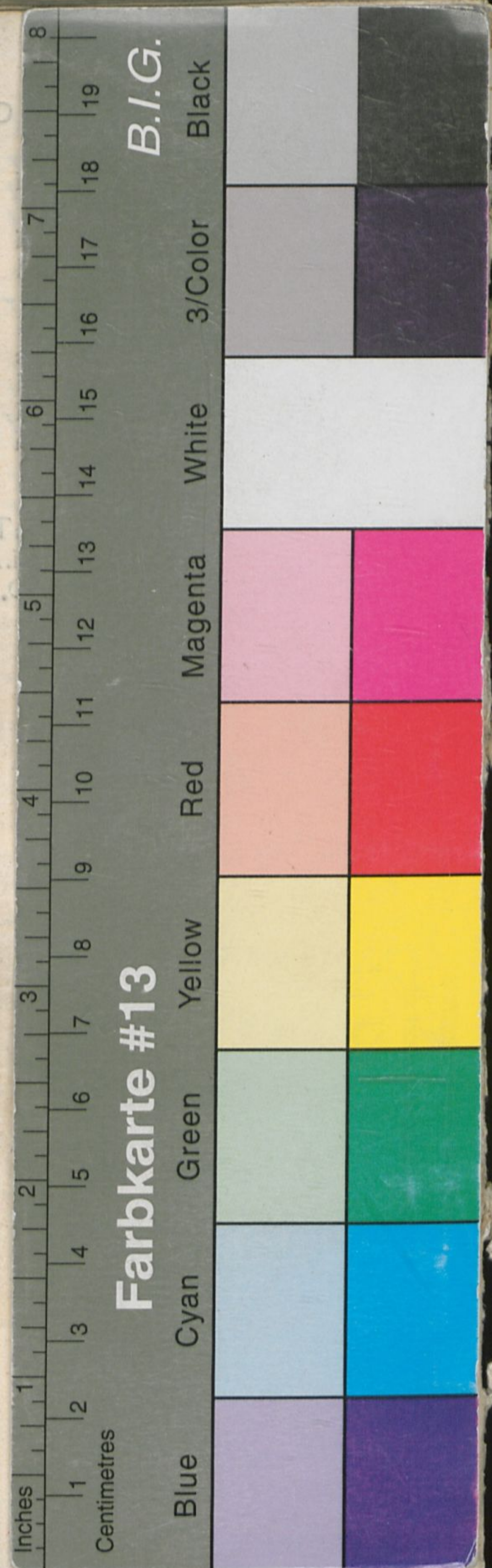

56

Hieronymi Cingu- larij Aurimōtani de Cōponēdis Epi- stolis Opellū utilissimū politissimūqz

Franciscus Syluius Nouimontanus ad lectorem

Admō

Dulchrum est aonias non ignozare Camenas:

Et docta cytharae tangere plectra manus.

Soluerē nodolos laus est pergrandis Elenchos:

Atqz sua doctos sistere voce viros.

Laude nec indignū viridi prebere Iuuentrae

Pabula: Pierius associata vadis.

Perpetuam meruit laudemqz decusqz probatus

Artis appelleae Parrhasijqz sequar.

Vos ingens comitatur bonos / qui celsa sub astra:

Collunt phidiaca marmora sculpta manu.

Adde quod egregium titulis ornare superbis

Sit decus: et meritum reddere cuiqz suum

Adde qz externas sit non disforme sub oras

Signis impressis scribere posse notas.

Parnulus hic codex vtrumqz docebit ad vnguē

Lector: in hoc albo si minus esse spēs.

Uix alibi tantum sperabis habere lucell:

Hoc minimo quantum codice nactus eris.

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or gloss on the main text. The notes are dense and cover the right margin of the page.

